

2005. március 10., csütörtök

26. felkéri a Bizottságot, hogy haladéktalanul állapítson meg kvótákat a nyugat-balkáni országok részére, és ezeket kellően megerősített történelmi adatokra alapozza úgy, hogy a kvóták révén biztosítva legyen a hazai termelés és fogyasztás nettó egyensúlya, és következésképpen a nyugat-balkáni országok ne exportálhassanak újra cukrot az Európai Unióba;
27. felkéri a Bizottságot, hogy javítson a bevezetett ellenőrzési rendszeren, és ellenőrizze a származásra vonatkozó rendelkezések betartását, különösen mivel az EBA-kezdeményezés megkönnyítette a bejutást az európai piacra és ez olyan árkülönbségekhez vezethet, amelyek csalásra ösztönözhetnek;
28. felkéri a Bizottságot, hogy sürgősen javasoljon megfelelő támogató intézkedéseket, amelyek az Európai Unióba irányuló cukorexporttól erősen függő AKCS-országokat segítik versenyképességük növelésében és azon képességük erősítésében, hogy gazdasági alapjaikat változatosabbá tegyék;
29. kéri a Bizottságot, biztosítsa a jelenlegi reform beépítését Európai Unió WTO-tárgyalások során képviselt álláspontjába, annak érdekében hogy a jövőbeli többoldalú kötelezettségvállalások ne tegyenek szükségessé további reformot, ami miatt a termelőknek kétszeresen kellene megfizetniük;
30. nyomatékosan kéri a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a reform hatását különösen Brazíliában, ahol a cukortermelést és a cukorfeldolgozást egy kisebb személyi csoport tartja kézben annak a sok embernek a kárára, akik a cukornádföldeken és a cukorgyárakban dolgoznak; úgy ítéli meg, hogy az EU erkölcsi felelősséggel tartozik azért, hogy ne segítse elő reformjaival a cukortermelés tovább fenn nem tartható, latifundiumokra épülő rendszerét, ahogyan azt Brazíliában alkalmazzák;
31. kéri a Bizottságot arra, hogy tárgyalja meg a cukorpiac Európai közös szervezése reformjának az összekapcsolását a más országok, elsősorban az Amerikai Egyesült Államok cukorpiaci szervezeteinek hasonló reformjaival;
32. kéri a Bizottságot, hogy tegyen meg mindent annak érdekében, hogy nemzetközi megállapodások jöjjenek létre a WTO keretében a cukortermelés és a cukorárak ellenőrzéséről;

*
*   *

33. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, a tagállamok parlamentjeinek, valamint az AKCS-országok és a legkevésbé fejlett országok kormányainak és parlamentjeinek.

P6_TA(2005)0080

Fehéroroszország

Az Európai Parlament állásfoglalása Fehéroroszországról

Az Európai Parlament,

- tekintettel a fehérorosz helyzetről kiadott korábbi, különösen 2004. szeptember 16-i⁽¹⁾ és a 2004. október 17-i országgyűlési választásokat és népszavazást követő 2004. október 28-i állásfoglalásaira⁽²⁾,
- tekintettel a 2004. október 17-i fehérorosz népszavazásról a Velencei Bizottság 2004. október 8–9-én tartott 60. plenáris ülésén elfogadott 314/2004 véleményre,
- tekintettel az EBESZ parlamenti közgyűlés nemzetközi választási megfigyelő küldöttségének 2004. december 9-i végső következtetéseire,
- tekintettel az Európa Tanács parlamenti közgyűlésének a fehérorosz helyzetről szóló állásfoglalásaira, és különösen a 2004. április 28-i, a Fehérorosz Köztársaságban a sajtó üldözéséről szóló 1372(2004) határozatára,

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2004)0011.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2004)0045.

2005. március 10., csütörtök

- tekintettel a minszki EBESZ-iroda vezetőjének 2004. szeptemberi nyilatkozatára a fehérorosz ellenzék két tagjára a fehérorosz elnök rágalmazásának vádjával kiszabott börtönbüntetéséről,
  - különös tekintettel az EU-nak a fehérorosz demokrácia előmozdítására irányuló, az Európai Parlament Fehéroroszországgal fennálló kapcsolatokért felelős küldöttsége által elfogadott 2005. február 23-i cselekvési tervére,
  - különös tekintettel „Az Európai Unió és Fehéroroszország közötti kapcsolatokról: a jövőbeli partnerség felé” című 2003. február 11-i állásfoglalására⁽¹⁾,
  - tekintettel a gondolat szabadságáért járó Szaharov-díjra, amelyet 2004 decemberében a Fehérorosz Újságírók Szövetségének ítelt oda,
  - tekintettel a Bizottság 2004. május 12-i, az európai szomszédsági politikáról szóló közleményére (COM(2004)0373),
  - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága által az emberi jogok fehéroroszországi helyzetéről elfogadott 2004. április 15-i határozatra,
  - tekintettel a polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmányára, és különösen annak 19. és 21. cikkére, amelyek garantálják a szólás és a békés gyülekezés szabadságát,
  - tekintettel a 2004. július 2-án, három fehérorosz ellenzéki vezető és egy újságíró eltűnését követően a fehérorosz hatóságokkal szemben elfogadott EU-szankciókra,
  - tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (5) bekezdésére,
- A. mivel a parlamenti trojka arra a következtetésre jutott, hogy sem a 2000-es törvényhozási választások, sem a 2001-es elnökválasztás nem volt szabad és tisztességes, valamint mindkettőt a politikai ellenzékkel, a független médiával és a választási megfigyelő szervezetekkel szembeni önkényes kormányintézkedések előzték meg, ami a demokratikus elvek súlyos megsértését jelentette,
- B. mivel javulás helyett a fehérorosz helyzet továbbra is romlik, ami az emberi és kisebbségi jogok súlyos megsértéséhez, az alsóháznak a jogalkotási hatásköröktől való megfosztásához és a gazdasági életnek az elnök által történő ellenőrzéséhez vezetett; mivel ezek a jogsértések kiterjednek a demokratikus ellenzék tagjainak bebörtönzésére és egyéb módon történő elnyomására, a politikai pártok betiltására a választások előtt, az ellenzéki jelöltek zaklatására és megfélemlítésére és az ellenzéki pártok képviselőinek kizárására a választási irodákból,
- C. mivel az EU többször elítélte, hogy a Lukasenko-kormány ellenzéki vezetőket tartóztatott le, és mivel számos eltűnt személy megoldatlan ügyével kapcsolatban nem történt semmiféle előrelépés,
- D. mivel Mihail Marinicsot, a korábbi külgazdasági minisztert, nagykövetet és a 2001. évi választásokon indult elnökjelöltet 5 év börtönre ítélték, amit 2005. február 18-án 3 és fél évre csökkentettek,
- E. mivel az elmúlt néhány évben több politikai pártot és több mint 50, különböző szintű és különböző politikai orientációjú demokráciapárti nem-kormányzati szervezetet, 25 független tömegtájékoztatói eszközt és számos oktatási intézményt megszüntettek „technikai” okok miatt, miközben valamennyi esetben egyértelmű volt, hogy ezeket a szervezeteket az elnök és politikájának bírálatáért büntették meg,
- F. mivel Fehéroroszországban továbbra is folyamatosan tartóztatnak le és fognak perbe politikai indokokból a demokratikus mozgalomhoz tartozó aktivistákat, független újságírókat, valamint utasítanak ki külföldi állampolgárokat; mivel 2004 szeptemberében a fehérorosz ellenzék két tagját, Valerij Levonyevszkijt és Alekszander Vasziljevét a fehérorosz elnök rágalmazásának vádjával két év börtönbüntetésre ítélték,
- G. mivel a kisbirtoktulajdonosok folyamatban lévő békés tüntetéseire a kormány megfélemlítéssel válaszolt, és a sztrájkok szervezőit letartóztatták és elítélték,

(1) HL C 43. E, 2004.2.19., 60. o.

2005. március 10., csütörtök

- H. mivel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 2004. május 28-i határozata elismerte annak bizonyosságát, hogy magas beosztású állami tisztviselők is közreműködtek vezető ellenzéki személyek elrablásában és állítólagos meggyilkolásában 1999-ben; és mivel 2004 májusában az Európa Tanács elutasította Fehéroroszországnak a szervezeten belül betöltött különleges meghívotti jogállásának megújítására irányuló kérelmét, amelyet akkor függesztettek fel, amikor Lukasenko elnök 1997-ben feloszlatta a parlamentet,
- I. rendkívüli aggodalmát kifejezve a fehérorosz hatóságok döntése miatt, miszerint visszavonják a nemzetközileg elismert minszki Európai Bölcsészettudományi Egyetem engedélyét arra, hogy jogalanyként működhessen, amely intézmény figyelemre méltó példája volt az egyetemi autonómiának és a valódi európai értékek oktatási és kutatási programokban való követésének, így ez a döntés rettenetes következményekkel jár majd hallgatók és tanárok százainak egyetemi jövőjére nézve,
- J. mivel 2004 áprilisában az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága bírálta Fehéroroszországot az önkényes letartóztatások és elzárások, valamint a nem-kormányzati szervezetek és ellenzéki, illetve demokratikus tevékenységet folytató politikai pártok zaklatása miatt,
1. határozottan elítéli az állami tisztviselők – különösen a Tájékoztatási Minisztérium – által a Fehéroroszország Köztársaság elnökét és kormányát bíráló újságírók, szerkesztők és tömegtájékoztatási intézmények ellen végrehajtott rendszeres és egyre növekvő mértékű zaklatásokat; hasonló módon elítéli az ellenzék tagjai, emberi jogi aktivisták és minden más, az elnökkel és az uralmon levő rendszerrel szemben szabad bírálatot megkísérlő személy ellen irányuló válogatás nélküli támadásokat, amelyek önkényes letartóztatásokban, az őrizetbe vett személyekkel szembeni kegyetlen bánásmódban, személyek eltűnésében, politikai indíttatású üldözésben és az elnyomás egyéb – a demokrácia és a jogállamiság alapelveit semmibe vevő – formáiban nyilvánulnak meg;
  2. úgy véli, hogy Marinics úr pere mögött politikai megfontolások húzódtak meg és elítélése az igazságszolgáltatással való politikai jellegű visszaélés volt, ami ismét bizonyítja a bírói függetlenség hiányát Fehéroroszországban, és arról tanúskodik, hogy a jogállamiságot egyáltalán nem tartják tiszteletben és a politikai elnyomás légtöre uralkodik;
  3. felhívja a fehérorosz hatóságokat, hogy haladéktalanul és feltétel nélkül bocsássák szabadon Mihail Marinicset;
  4. felszólítja a fehérorosz hatóságokat, hogy azonnal engedjék szabadon Valerij Levonevszkijt, Alexander Vasziljevét és az uralmon levő rendszer összes többi bebörtönzött politikai ellenzójét;
  5. megismétli felhívását, hogy haladéktalanul bocsássák szabadon a nukleáris betegségek gyógyítására szakosodott tudóst, Bandazsevszkij professzort, akit nyolc év börtönre ítélték 2001. június 18-án, miután nyíltan bírálta az állami hatóságokat az 1986-os csernobili atomreaktor-katasztrófára irányuló tudományos kutatás kapcsán;
  6. felhívást intéz annak érdekében, hogy semleges vizsgálók bevonásával indítsanak független vizsgálatot Jurij Zakarenko korábbi belügyminiszter, Viktor Goncsar, a fehérorosz törvényhozás korábbi alelnöke, Anatolij Kraszkovszkij üzletember és Dimitrij Zavadszkij, az orosz ORT tévéállomás operatőre eltűnésének ügyében;
  7. felszólítja a fehérorosz hatóságokat, hogy tegyék lehetővé a kisboltok tulajdonosainak békés tiltakozásait, és bocsássák szabadon a börtönből e tiltakozások szervezőit és vezetőit;
  8. úgy véli, hogy Lukasenko elnöki megbízatásának népszavazás útján történt meghosszabbítása is bizonyítja, miszerint az országot tekintélyelvi módon kormányozza;
  9. rámutat arra, hogy Fehéroroszország az egyetlen olyan európai ország, amelynek nincs szerződéses kapcsolata az EU-val a súlyos emberi jogsértések miatt, és felszólítja a Tanácsot, hogy minősítse a jelenlegi fehérorosz rendszer diktatúrának, Lukasenko elnököt pedig diktátornak;
  10. felszólítja a Tanácsot és a tagállamok kormányait, hogy derítsék fel és fagyasszák be Lukasenko elnök és a rendszer magas rangú tagjainak személyes vagyonát, akik biztosítják a diktatúra fennmaradását;

2005. március 10., csütörtök

11. felszólítja a Tanácsot és a tagállamok kormányait, hogy adjanak további neveket a fehérorosz hatóságok képviselőinek vízumtilalmi jegyzékéhez annak érdekében, hogy megakadályozzák az EU tagállamainak területére történő belépésüket;
12. megállapítja, hogy a politikai menekültekre vonatkozó ENSZ egyezmény és a menedékjogra vonatkozó európai megállapodások valamennyi lényeges szabálya a Lukasenko-rendszer áldozataira is alkalmazandó;
13. felszólítja Fehéroroszországot, hogy rendőri és biztonsági erőinek intézkedéseit hozza összhangba a polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmánya szerinti kötelezettségeivel;
14. felszólítja a fehérorosz hatóságokat, hogy haladéktalanul hagyjanak fel az ország oktatási intézményeinek zaklatásával és tartsák tiszteletben az egyetemi autonómia, az oktatás szabadsága és az oktatásban érvényesülő tolerancia elveit;
15. felhív a különösen a minszki Európai Humán Egyetem (EHU) azon diákjainak ösztöndíjakat nyújtó speciális képzési program megteremtésére, akik az Európai Unióban szeretnének tanulni, valamint azon tudományos intézmények pénzügyi támogatására, amelyek készek a diákok fogadására, és olyan eseti eljárás beindítására hív fel, amely lehetővé teszi a diákok által az EHU-n megszerzett kreditek elismerését;
16. hangsúlyozza, hogy a Fehéroroszország elleni szankciós politika csak az ország hatóságai ellen irányul és semmilyen módon nem érinti a fehérorosz társadalmat, az Európai Parlament Fehéroroszországgal fenntartott kapcsolatokért felelős küldöttsége által közelmúltban elfogadott, „A Fehéroroszországban a demokrácia előmozdítására irányuló EU cselekvési tervben” javasolt módon;
17. támogatja a polgári társadalom megerősítését Fehéroroszországban és üdvözli a Bizottság határozatát, amely a fehérorosz projektek finanszírozására irányul az európai kezdeményezés a demokráciáért és az emberi jogokért (EIDHR) keretében;
18. rámutat, hogy meg kell tenni minden diplomáciai és politikai erőfeszítést annak érdekében, hogy Fehéroroszország visszatérjen az európai családba, lehetővé téve számára ezáltal annak a fontos szerepnek betöltését, melyre az európai szomszédsági politika fejlesztésében hivatott;
19. ismételten hangsúlyozza, miszerint az EU Fehéroroszországgal való kapcsolatának alakulása a továbbiakban is azon fog múlni, hogy az ország milyen haladást ér el a demokratizálódás és a reformok terén;
20. sürgeti a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamok kormányait, hogy – a demokratikus országokkal és a nemzetközi intézményekkel együtt – dolgozzanak ki cselekvési tervet a támogatás növelésének újabb módzataira az összes megmaradt fehérorosz demokratikus erő számára, és nyújtsanak hatékonyabb segítséget a fehérorosz demokratikus változásokért dolgozó fehérorosz polgári társadalom tagjainak;
21. Fehéroroszország elszigeteltségének leküzdése és a lehető legtöbb ember elérése érdekében támogatja az olyan alternatív és hozzáférhető hírforrások megteremtését, mint pl. tévé és rádióállomások a szomszédos országokban (Lengyelország és/vagy Litvánia);
22. csalódottsággal tölti el a Bizottság hallgatása a múlt heti EU–orosz trojkát követően, ami minden, a fehérorosz emberi jogi helyzetre – különösen a politikai eltűnésekre és a szólásszabadság kíméletlen elnyomására – vonatkozó esetleges megbeszélést érint; mindez különösen azért sajnálatos, mert a trojkának át kellett volna tekintenie „a demokráciát és az emberi jogokat az EU és Oroszország közös szomszédságpolitikájában”;
23. felszólítja az EU intézményeit, ragaszkodjanak ahhoz, hogy az emberi jogi kérdés minden jövőbeli EU és Oroszország közötti ülés napirendjén szerepeljen, és úgy véli, hogy a fehérorosz helyzetnek az EU és Oroszország közötti valamennyi rendszeres tanácskozás napirendjén szerepelnie kell;
24. felszólítja a Tanácsot és a tagállamokat, hogy végezzenek független vizsgálatokat a Fehéroroszországban előforduló politikai eltűnések kapcsán, és hozzanak létre egy alapot, amely segíti az eltűntek családját és a fehérorosz rendszer áldozatait;
25. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak, Fehéroroszország kormányának és parlamentjének, valamint az EBESZ és az Európa Tanács parlamenti közgyűlésének.